

Titel: De superioriteit van de kennis van de selef boven die van de khelef

Auteur: al-Haafidh aboel-Faradj bin Radjab al-Hanbalie

Vertaling nagekeken door: Ibn Baaz Bookstore

Nederlandse vertaling door: Oem Dawud

Oorspronkelijke titel: *Bayaan fadhli 'ilm as-selef 'ala 'ilm al-khelef*

Tweede druk, moeharram 1441 n h./ oktober 2019 n. Chr.

ISBN: 9789082582840

© 2019 Ibn Baaz Bookstore, Moordrecht

Alle rechten wereldwijd voorbehouden. Geen enkel deel van dit boek mag herdrukt, gereproduceerd of gebruikt worden in welke vorm dan ook, hetzij elektronisch, mechanisch of andere manieren die bekend zijn of later uitgevonden zullen worden waaronder kopiëren en opnemen, zonder de uitdrukkelijke toestemming van de copyrighthouder.

Uitgegeven door:

Ibn Baaz Bookstore

Zuidbaan 580

2841MD Moordrecht

www.ibnbaazbookstore.com

email: info@ibnbaaz.com

Opmerkingen

Ibn Baaz Bookstore draagt de grootst mogelijke zorg om de lezer een kwalitatieve en goede vertaling aan te bieden. Desondanks blijft dit mensenwerk en kunnen er foutjes tussendoor glippen. Als je een (taal)fout opmerkt dan zouden wij het waarderen als je dit door kunt geven aan redactie@ibnbaaz.com zodat deze in toekomstige uitgaves gecorrigeerd kan worden.

Alle genoemde Qoraanverzen zijn geen exacte vertalingen maar enkel interpretaties van de betekenissen. Het is onmogelijk om de literaire diepgang en brede betekenis van de Qoraan in een andere taal dan de oorspronkelijke tot uitdrukking te brengen.

Inhoudsopgave

Voorwoord Ibn Baaz Bookstore	4
Biografie van Haafidh aboel-Faradj ibn Radjab al-Hanbalie	5
Hoofdstuk een	8
1.1 Profijtvolle kennis.....	9
1.2 Kennis zonder profijt.....	13
1.3 De onderverdeling van kennis in de soennah	14
Hoofdstuk twee	17
2.1 Takken van kennis zonder profijt.....	17
2.2 Genealogie en astronomie	19
2.3 Het verdiepen in de kleinste details van toegestane wetenschappen	23
2.4 Het bediscussiëren van de qadr	24
2.5 Het discussiëren over de Dhaat van Allaah	26
2.6 Rationalisering door ahloel ra-ie.....	28
2.7 Het debatteren over de religie	29
2.8 De methode en de wijsheid van de selef.....	32
2.9 De ‘verborgen’ wetenschappen	38
2.10 Profijtvolle kennis met betrekking tot ‘verborgen wetenschappen’	40
2.11 Het fundament van kennis.....	45
2.12 De tekenen van profijtvolle kennis en kennis zonder profijt ..	46
2.13 Al het goede zit in het volgen van de weg van de selef	52
2.14 Draag dit leven met geduld.....	54
Hoofdstuk drie	55
3.1 Ahloel-kitaab en hun verharde harten	55
Verklarende woordenlijst.....	59
Bijlage: Toelichting gebruikte symbolen	62

Voorwoord Ibn Baaz Bookstore

Ibn Baaz Bookstore is verheugd en dankbaar om jullie dit boek te mogen presenteren. Voor je ligt een vertaling van een klassieker: *De superioriteit van de kennis van de selef boven die van de khelef*, van de beroemde geleerde Haafidh Ibn Radjab.

Dit boek is vertaald vanuit het Engels waarna het nagekeken is vanuit het Arabisch. De voetnoten met referenties zijn toegevoegd door de Engelstalige vertaler.

In het origineel is de Arabische tekst een geheel. De Engelstalige vertaler heeft het boek verdeeld in hoofdstukken en subhoofdstukken waardoor de lezer in staat gesteld wordt makkelijk bepaalde informatie terug te zoeken. Dit hebben wij in onze Nederlandse vertaling ook aangehouden.

Daarnaast hebben wij alle gebruikte Arabische begrippen achterin het boek voorzien voor een korte uitleg in de hoop dat dit monumentale werk voor een breed publiek toegankelijk wordt.

Tot slot wensen wij de lezer veel profijt van het lezen van dit boek en hopen wij dat dit hem of haar zal ondersteunen in het zoeken naar profijitvolle kennis en het vermijden van hetgeen zonder profijt is.

Biografie van Haafidh aboel-Faradj ibn Radjab al-Hanbalie

Hij is de imaam en *haafidh*, Zaynoed-dien 'Abdoer-Rahmaan bin Ahmed bin 'Abdir-Rahmaan bin al-Hasan bin Mohammed bin aboel-Barakaat Mas'oed al-Soelaamie al-Bagdadie (en vervolgens) al-Dimasqie al-Hanbalie. Zijn *koenya* was aboel-Faradj en hij stond bekend als ibn Radjab. Deze *koenya* verwees naar zijn opa die in de betreffende maand (radjab) geboren was.

Hij werd in Bagdad geboren in 736 na *hidjrah* en groeide op in een kennisrijke en vrome familie. Hij stierf op een maandagnacht in Damascus, op de vierde van de maand ramadhaan in 795 na *hidjrah*.

Hij studeerde bij en nam kennis van de grootste geleerden van zijn tijd. In Damascus studeerde hij onder ibn Qayyim al-Djawziyyah, Zaynoed-dien al-'Iraque, Ibn al-Naqieb, Mohammed bin Isma'iel al-Khabbaz, Dawoed bin Ibrahiem al-'Attaar, ibn Qaadhi al-Djabal en Ahmed bin Abdoel-Haadi al-Hanbalie. In Mekka luisterde hij naar al-Fakhr 'Othmaan bin Yoesoef al-Noewayrie. In Jeruzalem ging hij naar al-Haafidh al-'Alaa'ie. In Egypte nam hij kennis van Sadroed-dien Aboel-Fath al-Maydoemie en Naasiroed-dien bin al-Moeloek.

Vele studenten van kennis kwamen naar hem toe om bij hem te studeren. Tot zijn bekendste studenten behoorden: Aboel-'Abbaas Ahmed bin aboe Bakr bin 'Ali al-Hanbalie, Aboel-Fadl Ahmed bin Nasr bin Ahmed, Dawoed bin Soelayman al-Mawsillie, 'Abdoer-Rahmaan bin Ahmed bin Mohammed al-Moeqrie', Zaynoed-dien 'Abdoer-Rahmaan bin Soelaymaan bin Aboel-Karam, aboe Dharr al-Zarkashi, Al-Qaadie 'Alaa-oeddien bin al-Lahaam al-Ba'lie en Ahmed bin Sayfoed-dien al-Hamawie.

Ibn Radjab wijdde zich volledig aan islamitische kennis en besteedde het overgrote deel van zijn tijd aan onderzoeken,

schrijven, onderwijzen en het uitvaardigen van religieuze oordelen.

Vele geleerden loofden hem vanwege zijn immense kennis, ascetisme en expertise in de Hanbalie wetschool. Ibn Qaadie Shohbah zei over hem: 'Hij las over de verschillende wetenschappen en verwierf er bekwaamheid in. Hij verdiepte zich in de *madhhab*zaken totdat hij ze beheerste. Hij wijdde zich aan de kennis van de teksten van *Hadieth*, gebreken erin en de betekennissen ervan¹.

Ibn Hadjr zei over hem: 'Hij was zeer bekwaam in de Hadiethwetenschap. Vooral in het kennen van de namen van overlevertaars, hun biografieën, de route van overlevering alsook begrip van de betekenissen van de teksten.'²

Ibn Moeflih zei over hem: 'Hij is de shaykh, de grote geleerde, de haafidh, de asceet, de shaykh van de Hanbalie *madhhab*. Hij schreef vele profijitvolle werken.'³

Hij schreef vele geweldige werken. Sommige daarvan blonken extra uit, zoals *Al-qawaa'ied al-koebraa fiel-foeroe*'. Over dit boek werd gezegd: 'Dit is één van de wonderen van deze tijd'⁴.

Er wordt gezegd dat zijn commentaar op at-Tirmidhie de meest uitgebreide en best geschreven commentaar ooit is. Dit werk is zo indrukwekkend dat al-'Iraqie - waarover ibn Hadjr zei, 'Hij is een wonder van zijn tijd' - hem om hulp vroeg toen hij zijn eigen commentaar van hetzelfde boek samenstelde.

Daarnaast heeft hij vele waardevolle monografieën waarin verschillende *Ahadieth* werden uitgelegd. Zoals onder andere: *Sharh Hadieth maa dhi'banie djaai'aan orsilaa fi ghanam, Ikhtiyaar al-awlaa sharh Hadieth ikhtisaam al-mala' al A'la, Noer al-iqtibaas fie sharh wasiyyah an-nabi li ibn 'Abbaas en Kasfoe'l koerbah fie wasfi haali ahliil-ghoerbah*.

---

¹ Ibn Qaadie al-Shoehbah, *Taarikh* deel 3, bladzijde 195

² Ibn Hadjr, *Inbaaoel-Ghamr*, deel 1, bladzijde 460

³ *Al-Maqsad al-Arshad*, deel 2, bladzijde 81

⁴ Ibn Abdoel-Haadie, *Dhayl 'ala Tabaqaat ibn Radjab*, bladzijde 38

Tot de exegeses die hij heeft geschreven behoren: *Tafsier soerah al-Ikhlaas*, *Tafsier soerah al-Faatiha*, *Tafsier soerah an-Nasr* en *Istighnaa' bil Qor'aan*.

Over *Ahadieth* heeft hij onder andere de volgende werken geschreven: *Sharh 'ilal at-Tirmidhie*, *Fathoel baari sharh Sahieh al Boekharie* en *Djaami' al-'oeloem wal hikam*.

Een aantal van zijn werken in *fiqh* zijn: *Al-istikhradj fie ahkaam al-kharaadj* en *Qawaa'ied al-fiqhiyyah*.

Eén van de biografieën die hij heeft geschreven is de geroemde *Dhayl 'alaa tabaqaatil hanaabilah*.

Tot zijn werken vol vermaningen behoren onder andere: *Lataa'if al-ma'arif* en *At-takhwif min an-naar*.

Hoofdstuk een

Alle lof en dank behoort aan Allaah, de Heer der Werelden. Moge Allaah overvloedige vredeszegeningen op Mohammed, zijn familie en zijn metgezellen neer doen dalen.

Vervolgens:

Dit is een korte verduidelijking van de betekenis van kennis ('*ilm*), en de onderverdeling ervan in profijtvolle kennis en kennis zonder profijt⁵. Daarnaast gaan wij ook in op de superioriteit van de kennis van de *selef* boven die van de *khelef*. Terwijl wij Allaah om hulp vragen, zeggen wij dat er geen kracht en geen macht buiten Hem is.

Soms noemt Allaah de Verhevene in Zijn Boek kennis op een prijzenswaardige manier. En dit is de nuttige kennis. Andere keren op een afkeurenswaardige manier en dit is kennis zonder profijt.

---

⁵ Zie ibn 'Abdoelbarr, Djaamie' *Bayaan al-'ilm*, deel 1, vanaf blz. 622 en ibn al-Qayyim, *Al-fawaa'ied* blz. 127 en 154.

1.1 Profijtvolle kennis

In de volgende uitspraak van Allaah, Verheven is Hij, wordt een voorbeeld van kennis uit de eerste categorie genoemd:

﴿قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾

“Zeg: zijn zij die kennis bezitten gelijk aan degenen die niet weten?”

[soerah AZ-zoemar (39): 9]

En ook in Zijn uitspraak:

﴿شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ﴾

“Allaah getuigt dat niemand het recht heeft om aanbeden te worden behalve Hij; de engelen en degenen die stevig gegrondvest zijn in kennis doen dit ook. Hij onderhoudt Zijn schepping met rechtvaardigheid”

[soerah Ali-Imraan (3): 18]

Alsmede in Zijn uitspraak:

﴿وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا﴾

“En zeg: mijn Heer! Vergroot mijn kennis”

[soerah Taha (20): 114]

En in deze uitspraak van Allaah:

﴿إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ﴾

“Het zijn alleen degenen vanonder Zijn dienaren die kennis bezitten, die Hem vrezen”

[soerah Faatir (35): 28]

Deze categorie is ook terug te vinden in het verhaal dat Allaah, de Glorieuze, over Adam aanhaalt. Hij leerde Adam de namen van alle dingen en toonde ze toen aan de Engelen, die zeiden:

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

“Vrij van elke tekortkoming bent U! Wij hebben geen kennis behalve wat U aan ons onderwezen heeft. Waarlijk, het is U, de Alwetende, de Alwijze.”

[soerah Al-baqara (2): 32]

Een andere verwijzing naar profijitvolle kennis kan gevonden worden in het verhaal dat Allaah ﷻ over Moesaa عَلَيْهِ السَّلَامُ verhaalt. Hierin vroeg Moesaa aan al-Khidr:

﴿هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَىٰ أَنْ تُعَلِّمَنِي مِمَّا عَلَّمْتَنِي رُشْدًا﴾

“Mag ik u volgen zodat u mij wat kennis (leiding en rechte pad) kunt onderwijzen die u ook onderwezen is (door Allaah)?”

[soerah Al-kahf (18): 66]

Dit is dus de profijitvolle kennis.

Daarnaast werden wij geïnformeerd over een volk dat kennis had gekregen maar zijn kennis baatte het (volk) niet. Deze kennis op zichzelf was profijitvol maar degene aan wie zij werd geschonken haalde er geen profijt uit. Allaah - Verheven is Hij - zei:

﴿مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا﴾

“De gelijkenis van degenen die de Thora toevertrouwd kregen en uiteindelijk niet aan zijn verplichtingen hielden, is zoals een ezel die beladen met boeken is (maar er niets van begrijpt)”

[soerah Al-djoemoe'ah (62): 5]

Alsook in de volgende uitspraak:

﴿وَأَنْتَلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِي آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا فَانْسَلَخَ مِنْهَا فَاتَّبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْعَاوِينَ
وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَكِنَّهُ أَخْلَدَ إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ﴾

“En reciteer aan hen het verhaal van hem aan wie Wij Onze tekenen gaven maar hij keerde zich ervan af waardoor de shaytaan macht over hem kreeg, waarna hij behoorde tot degenen die misleid waren. En als Wij het gewild hadden, dan hadden Wij hem daarmee verheven maar hij klampte zich vast aan de aarde en volgde zijn begeerte.”
[soerah Al-araf (7): 175-176]

En Zijn – Verheven is Hij - uitspraak:

﴿فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا الْكِتَابَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَذَا الْأَدْنَى وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا وَإِنْ يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِثْلَهُ يَأْخُذُوهُ﴾

“En zij werden opgevolgd door een volk dat het Boek erfde. Zij kozen (voor henzelf) de goederen van dit minzame leven, zeggende: ‘Wij zullen vergeven worden.’ Als echter hetzelfde hen aangeboden zou worden (goederen uit dit leven) dan zouden zij het nemen (zij zouden zondes begaan).”
[soerah Al-araf (7): 169]

Zo ook in Zijn uitspraak:

﴿وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ﴾

“Allaah stond toe dat hij dwaalde ondanks dat hij kennis bezat.”

[soerah Al-djaathiyah (45): 23]

Een uitleg van dit vers is dat Allaah hem liet dwalen ondanks de kennis die hij had.

1.2 Kennis zonder profijt

Wat betreft de tweede categorie van kennis, die Allaah de Verhevene op een afkeurenswaardige manier heeft vermeld, voorbeelden hiervan kunnen teruggevonden worden waar Hij over magie (*sahr*) sprak:

﴿وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ﴾

“En zij leren wat schadelijk voor hen is en geen profijt bevat. En voorzeker, zij wisten dat degene die haar (tovenarij) bemachtigt, geen aandeel in het paradijs krijgt.”
[soerah Al-baqara (2): 102]

En in Zijn uitspraak:

﴿فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ﴾

“Toen hun boodschappers naar hen kwamen met duidelijke bewijzen, waren zij blij (en trots) met de kennis die zij al bezaten. En zij werden omringd door hetgeen ze bespotten (d.w.z. de bestraffing).”
[soerah Ghaafir (40): 83]

Alsook in het volgende vers:

﴿يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ﴾

“Zij kennen de uiterlijke zaken van dit leven maar zij zijn achteloos over het hiernamaals.”
[soerah Ar-roem (30): 7]

1.3 De onderverdeling van kennis in de soennah

Om deze reden wordt kennis ook in de *soennah* onderverdeeld in profijitvolle kennis en kennis zonder profijit. Wij worden aangespoord toevlucht te zoeken tegen profijitloze kennis en te vragen om profijitvolle kennis.

Moeslim overleverde op gezag van Zayd bin Arqam dat de Profeet ﷺ gewoon was om het volgende te zeggen:

اللهم إني أعوذ بك من علم لا ينفع ومن قلب لا يخشع ومن نفس لا تشبع ومن دعوة لا يستجاب لها

“O Allaah! Ik zoek mijn toevlucht bij U tegen kennis zonder profijit, een hart dat niet ontvankelijk is, een ziel die geen genoeg krijgt en een smeekbede die niet verhoord wordt.”⁶

De verzamelaars van de *soenan*⁷ hebben deze Hadieth via verschillende wegen, die allen terug te leiden zijn tot de Profeet ﷺ overgeleverd. In sommige ervan komt de volgende bewoording voor:

ومن دعاء لا يسمع

“Van een smeekbede (doe’a) die niet verhoord wordt.”

En in andere de volgende toevoeging:

أعوذ بك من هؤلاء الأربعة

“Ik zoek mijn toevlucht bij U tegen deze vier.”

Nasaa’ie vermeldde op gezag van Djaabir dat de Profeet ﷺ een smeekbede verrichtte waarin hij zei:

---

⁶ Moeslim: 2722

⁷ Tirmidhie 3482, Nasaa’ie 5472-5538-5539, ibn Maadjah 250 en aboe Dawoed 1533 op gezag van aboe Hoerayrah.

اللهم إني أسألك علماً نافعاً وأعوذ بك من علم لا ينفع

“O Allaah! Ik vraag U om profijitvolle kennis en zoek toevlucht bij U tegen kennis dat geen profijit heeft.”

Dit werd ook overgeleverd door ibn Maadjah. Zijn bewoording was dat de Profeet ﷺ zei:

“Vraag Allaah om profijitvolle kennis en zoek toevlucht bij Allaah tegen kennis zonder profijit.”⁸

Tirmidhie heeft dit ook overgeleverd op gezag van aboe Hoerayrah met de volgende bewoordingen van de Profeet ﷺ:

اللهم انفعني بما علمتني وعلمني ما ينفعني وزدني علماً

“Oh Allaah! Geef mij nut van wat U mij geleerd heeft, onderwijs mij wat mij van nut zal zijn en vergroot mijn kennis.”⁹

Nasaa’ie overleverde de *Hadieth* op gezag van Anas waarin de Profeet ﷺ met de volgende woorden smeekbede verrichtte:

اللهم انفعني بما علمتني وعلمني ما ينفعني وارزقني علماً تنفعني به

“Oh Allaah! Laat mij profiteren van wat U mij heeft geleerd, leer mij wat mij van profijit zal zijn en voorzie mij van kennis waarmee U mij profijit brengt.”

Aboe Noe’aym noteerde de *Hadieth* van Anas, waarin de Profeet ﷺ zei:

اللهم إنا نسألك إيماناً دائماً فرب إيمان غير دائم وأسألك علماً نافعاً فرب علم غير نافع

---

⁸ Ibn Maadjah 3843

⁹ Tirmidhie 3593